

— अति *benennen*: नारायणाङ्कप्रख्यस्त्वं सांपराये ऽतिपद्यसे (wohl ऽभि^० zu lesen) MBh. 3, 12813.

— व्यति *sich gegenseitig Etwas vorsagen* P. 1, 3, 15, Vārtt. 1, Sch.

— अनु *nachsprechen, wiederholen*: अन्तमानुपठेत् Suçr. 1, 13, 4. यत्तत्र गुरुणा प्रोक्तं अनुपठेत् ऽनुपपाठ च Buāg. P. 7, 3, 3. — Vgl. अनुपठितिन, welches wohl *der wiederholt hat* bedeutet.

— अय स. अयपाठ, welches jedoch auch in अय + पाठ zerlegt werden kann.

— अभि *benennen*: अभिपठित Suçr. 2, 310, 18.

— नि स. निपठ fgg., निपाठ.

— परि *aufführen, aufzählen, erwähnen*: सर्पसन्नमिति ख्यातं पुराणो परिपद्यते MBh. 1, 2020. Suçr. 2, 88, 16. BHAVISHJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 33, b, 14 (wo wohl वेदे zu lesen ist). *bezeichnen als, nennen*: अस्य लोकस्य सर्वस्य यः प्रभुः परिपद्यते MBh. 3, 14192. 14174. 12, 12902. 13, 4622.

— प्र *laut hersagen* HARIV. 9591. पं (ज्ञप्यं) सप्तरात्रं प्रपठन्पुमान्पश्यति खेरान् BHāG. P. 4, 8, 53. — *caus. lehren, vortragen*: येन यत्नेन मन्वाद्यै-रात्मवाक्यं प्रपाठितम् MÜLLER, SL. 104, N.

— सम् *lesen*: वेदाङ्गानि च सर्वाणि कृत्स्नपक्षेपु संपठेत् M. 4, 98. — Vgl. संपाठ.

पठक (von पठ्) nom. ag. *Leser* MBh. 3, 17395.

पठन (wie eben) n. *das Hersagen* DEV. 12, 18. MĀRK. P. 51, 26. 70, 21. *das Lesen*: पुराणपठनैः Spr. 664. शास्त्र^० Verz. d. Oxf. H. 91, a, 5. als Erklärung von समास्य *Erwähnung* Schol. zu ŚAIM. 1, 25.

पठनीय (wie eben) adj. *zu lesen* Vop. S. 176.

पठमञ्जरी (पठ von पठ् + म^०) f. N. der 4ten Rāgiṇī des Çrīrāga SAṆGĪTADARPAṆA und SAṆGĪTADĀM. im ÇKDR. — Vgl. पठमञ्जरी.

पठर्वन् m. N. pr. eines Mannes RV. 4, 112, 17.

पठसमञ्जरी f. N. einer Rāgiṇī HALĀJ. im ÇKDR. — Vgl. पठमञ्जरी.

पठि (von पठ्) f. = पठन ÇABDAR. im ÇKDR.

पठितव्य (wie eben) adj. *zu lesen*: तस्मान्ममैतन्माहात्म्यं पठितव्यं समाहितैः MĀRK. P. 92, 6.

पठिताङ्ग (पठित, partic. praet. pass. von पठ्, + अङ्ग) Bez. einer Art Gürtel BHAVISHJA-P. in Verz. d. Oxf. H. 33, b, 29.

पठिति (von पठ्) f. Bez. einer bestimmten Wortfigur (शब्दालंकार) Verz. d. Oxf. H. No. 489, II, 12.

पड् = पद् *Fuss* in पड्भिम् (instr. pl.) und पड्भि fg.

पड und पडु s. u. पट 4.

पड्भि (पड् = पद् *Fuss* + गृ^०) m. N. eines Dämons oder eines Mannes: अङ्के सव्याय पड्भिमरन्धपम् RV. 10, 49, 5.

पड्डीश n., पड्डीश vs., पड्डीश LĀTJ., nicht zerlegt im Padap. *Fussfessel*, bes. für das Pferd, πῆδη, *pedica*; auch Ort der Fesselung: निक्त्रमणो निपदनं विवर्तनं यच्च पड्डीशमवर्ततः RV. 1, 102, 14. संदानमवर्ततं पड्डीशं प्रिया देवेष्वा यामयति 16. ०शाङ्कु ÇAT. Br. 14, 9, 2, 13. KĪND. Up. 5, 1, 12. यमस्य RV. 10, 97, 16. मृत्योः AV. 8, 1, 4. 12, 3, 15. 16, 8, 27. चतुष्पथे बुद्धेति । एष वा अग्नीनां पड्डीशो नाम Halteplatz TBh. 1, 6, 40, 3. Der erste Theil des Wortes ist पड् = पद् *Fuss*, der zweite könnte viell. mit *vincire* verwandt sein.

1. पण, पैणति (ep. auch act.) Dhātup. 12, 6. 1) *einhandeln, eintauschen. kaufen*: राजानं पणते ÇAT. Br. 3, 3, 2, 1. fgg. VS. 8, 55. मयैव स्त्रिया भूतया पणधम् (सोमम्) AIT. Br. 1, 27. सर्वत्र सर्वं पणतु (als Fluch) MBh. 13, 4564. *handeln, feilschen* TS. 6, 1, 10, 1. — 2) *wetten*: शतस्य (gen. des Einsatzes) पणति (könnte auch heißen *erstet es für hundert*) P. 2, 3, 57, Sch. 3, 1, 28, Sch. सपत्न्यौ पणिते तदा *wetteten* MBh. 1, 1225. ततस्ते पणितं कृत्वा Wette 1226. ततः सा विनता तस्मिन्पणितेन पराजिता 1238. *spielen, spielen um* (gen.): पणावः 3, 3047. पणनैकेन भद्रं ते प्राणयोश्च पणावहे 3035. प्राणानामपणिष्ठासौ रावणास्त्वामिहानयन् *setzte sein Leben auf's Spiel* BHĀTT. 8, 121. *Etwas* (acc.) *einsetzen beim Spiel*: अयुतं प्रयुतं चैव u. s. w. पायताम् MBh. 2, 2144. पणास्व कृत्वा पाञ्चालीम् 2172. द्वापदी यत्र पायते 2254. अत्रुद्धिरेया मरुती धर्मराजस्य पाण्डव । यदेकविज्ञये युद्धं पणितं घोरमोदशम् ॥ so v. a. *einen Kampf wagen, sich in einen Kampf wie in ein gefährliches Spiel einlassen* 9, 3258. Jmd (acc.) *im Spiel um Etwas* (instr.) *bringen*: स रत्नकोपनिचयैः प्राणोऽपि च 3, 3048.

— अ स. अपण.

— वि 1) *verkaufen*: पक्वान्मव्यवहारेण विपणतः परस्परम् HARIV. 11208. आभोरदेशे किल चन्द्रकान्तं त्रिभिर्वरुटैः विपणति गोपाः PAÑĀT. 1, 88. — 2) *wetten*: श्वेत एवाश्वरात्रो ऽयं किं वा त्वं मन्यसे प्रभे । ब्रूहि वर्षां त्वमप्यस्य ततो ऽत्र विपणावहे ॥ MBh. 1, 1191. न मे सुधन्वना सख्यं प्राणयोर्विपणावहे 3, 1206. — Vgl. विपण fgg.

2. पण, पैणति und पणार्पति (P. 3, 1, 28) *ehren, preisen* NAIG. 3, 14. NIK. 2, 27. पणार्पते NAIG. 3, 14, v. 1. Vop. 8, 64. 108. In den generellen Formen sowohl पण् als पणाय P. 3, 1, 31. अपणात्, अपणाष्ट und अपणायिष्ट; पेणे und पणयो चक्रे Vop. 8, 65. 108. 109. partic. पणित und पणायित AK. 3, 2, 59. — Vgl. das belegbare पन्.

पण m. 1) *ein Spiel um Etwas, Wette; Vertrag, Pact, Stipulation; Einsatz im Spiele, in der Wette; der versprochene —, ausbedungene Lohn, das womit man für Etwas einsteht; = व्यूत* H. 486. MED. η. 19. = व्यवहार H. an. 2, 146. MED. = जलक, व्यूतादिप्रसृष्टम्, डुरोदर (m.) AK. 2, 10, 45. 3, 4, 13, 49. 25, 173. H. 486. H. an. MED. (wo जलके st. ग्रहे zu lesen ist). HALĀJ. 4, 74. = भृति, मूल्य, धन (als drei verschiedene Bedd.) AK. 2, 10, 39. 3, 4, 13, 49. H. 362. H. an. MED. पणकालमन्यत MBh. 3, 2261. पणो ऽस्माकं भविष्यति 295. दमपत्याः पणः साधु वर्तताम् *es beginne das Spiel um* Dam. 2299. यच्च ते पाण्डवा राजन्पणायूते पराजिताः 6, 4090. पणं वितथमास्याय 1, 1316. का तदा गाण्डिवं ते ऽभूत् यदा दासपणैर्जितः *im Spiele, in dem es sich darum handelte, wer des andern Slave sein sollte*, 3, 5518. पणं कृत्वा (wetten), पणेषु राज्यमुद्दिश्य R. 4, 60, 7. दास्ये (loc. des Einsatzes) कृतपणो (nom. du. f.) MBh. 1, 1206. प्राणयोस्तु पणं कृत्वा 3, 1200. एवं कृतपणौ कृद्धौ 1203. अनीशेन हि राज्ञिया पणो न्यस्ता *auf's Spiel* gesetzt 2, 2189. सपणाश्चेद्विवादः (mit einer Wette verbunden) स्यात्तत्र कीने तु दापयेत् । दाणं च स्वपणं (सपणं v. l.) चैव धनिने धनमेव च ॥ JĀG. 2, 18. पणनैकेन भद्रं ते प्राणयोश्च पणावहे *mit einem einzigen Wurf* MBh. 3, 3035. किं युद्धेनास्त्वयं पणाः । धावन्बलाधिको यः स्यात्स एवेतद्धियादिति ॥ KATHĀS. 3, 51. पराजितैर्हि वस्तव्यं तैश्च द्वादश वत्सरान् । वने जनपदे ऽज्ञातैरेष एव पणो हि नः ॥ MBh. 4, 1473. अवायोर्योधमुख्याभ्यां मर्दर्थः साध्य इत्यपि । यस्मिन्पणाः प्रक्रियते स संधिः